

Tack för mig!

Efter sammanlagt tolv år, först som sekreterare och sedan de senaste sex åren som ordförande i SwedCOLD, vill jag tacka för mig och önska vår nye ordförande Anders Isander och sekreterare Ylva Helmfrid all lycka med det fortsatta viktiga arbetet med SwedCOLD och ICOLD.

Det är kul att se att våra temadagar har vuxit i omfång och lockar en trogen växande skara som närvarar vid dessa.

Tidigare var temadagen en halvdag men numera är det en heldag som är ett lika viktigt tillfälle att träffa andra i branschen som att åhöra de föredrag som presenteras samt att delta i diskussioner. Idag har SwedCOLD ca 150 medlemmar.

Vårt nyhetsbrev är ju också en källa till gemensam information från olika aktörer inom branschen.

På det internationella planet är det också viktigt att Sverige är med i olika sammanhang och att vi fortsätter delta aktivt i kommittéarbeten och andra samarbeten. Inte minst viktigt för vårt dammsäkerhetsarbete i Sverige är att vi följer utvecklingen internationellt för att kunna upprätthålla en god internationell nivå för vår dammsäkerhet.

Lycka till Anders!

Gunnar Sjödin

SwedCOLDs nyhetsbrev - sjätte året

– Redaktionskommittén har ordet

Kära läsare, nyhetsbrevet ni har i er hand syftar till att på ett samlat sätt ge information om vad som sker i branschen både från ägarens och myndighetens perspektiv såväl som från konsultens och entreprenörens synvinkel. Det första numret gavs ut år 2004 och det ges ut med två nr/år.

Vi hoppas att nyhetsbrevet bidrar till ökad information och aktivitet inom området och att vi alla hjälps åt att skriva bidrag om pågående händelser. Nyhetsbrevet blir vad vi alla hjälps åt att göra det till.

Nyhetsbladet distribueras via e-post till SwedCOLDs kontaktnät, tillsynsmyndigheter m.fl. samt delas ut i tryckt form vid SwedCOLDs temadagar. Respektive artikelförfattare ansvarar för materialet, vilket dock även granskas av en redaktionskommitté.

Vi uppmanar alla branschens aktörer att skicka in bidrag framöver! Fatta pennan och skriv om någon nyhet som du vill förmedla!

Redaktionskommittén

Anders Isander / E.ON, ordf. SwedCOLD

Lars Hammar / Vattenfall

Maria Bartsch / Svenska Kraftnät

Gunnar Sjödin / Vattenregleringsföretagen

Ylva Helmfrid / Fortum, sekr. SwedCOLD

Gun Åhring-Rundström / Svensk Energi

Nästa nr hösten 2009

Nästa nyhetsbrev planeras att komma ut i oktober 2009. Bidragen skall innehålla rubrik, kortfattad text och hänvisning till artikelförfattaren/kontaktperson.

Bidrag skall vara redaktionskommittén tillhanda senast 20 september 2009, de skickas till: swedcold@fortum.com.

Redaktionskommittén

Omslagsbild: Vinter i Ramsele. Foto: Jonas Andrén, E.ON.

Anders Isander ny ordförande i SwedCOLD

Jag vill tacka för förtroendet att få vara SwedCOLDs ordförande för det kommande året. Det är ett spännande uppdrag med verksamhet inom ett mycket aktivt område. Jag hoppas att jag ska kunna leva upp till den höga standard som min företrädare, Gunnar Sjödin, haft på posten.

Det är så oerhört tydligt att vi går en intensiv period till mötes med fortvarigt hög aktivitet inom dammsäkerhetsområdet, men nu också med många diskussioner om utbyggnad och till och med nybyggnad av vattenkraft i Sverige. Det känns som om SwedCOLD kan spela en viktig roll i detta arbete, inte minst som länk i ett internationellt perspektiv, där vi ju deltar i olika sammanhang inom ICOLD och ICOLDS Europaklubb.

Ytterligare en viktig bit i SwedCOLDs arbete är att skapa intresse för branschen gentemot nya ingenjörer och studenter. Inte minst möjligheten för studentgrupper att delta vid våra temadagar är något som uppmuntras. Det kan finnas fler saker som SwedCOLD kan bidra med, t.ex. i samband med att skapa förutsättningar för intressanta examensarbeten och praktikplatser.

Vi måste ta alla möjligheter att nyttja SwedCOLD som nätverk. Om ni har idéer och funderingar på hur SwedCOLD skulle kunna utvecklas får ni gärna höra av er till mig eller någon annan i exekutivkommittén.

Anders Isander

Översyn av bedömningsklasser

Svenska Kraftnät och Svensk Energi har tidigare gemensamt utarbetat ett system för klassificering av dammsäkerhetsanmärkningar, så kallade standardiserade bedömningsklasser. Systemet är avsett att användas i dammägarens egenkontrollarbete till exempel vid fördjupad dammsäkerhetsutvärdering och besiktning. Systemet kan även användas för bedömning av fel, brister och andra förändringar som upptäcks vid sidan av tillståndskontrollen. Genom systemet fås en gemensam nomenklatur som bland annat kan underlätta kommunikationen mellan olika parter i dammsäkerhetsarbetet.

Under våren 2009 görs en översyn av systemet i samarbete mellan Svenska Kraftnät och Svensk Energi. Inriktningen är att ta till vara de synpunkter och erfarenheter som framkommit sedan bedömningsklasserna infördes 2004.

Har du synpunkter, förändrings- eller utvecklingsförslag – hör av dig till maria.bartsch@svk.se eller gun.ahrling-rundstrom@svenskenergi.se senast 15 april.

SwedCOLD
Exekutivkommitté

Anders Isander
060 – 19 68 11
Ordf./President

Maria Bartsch
08 – 739 76 06
Vice ordf./Vice President

Ylva Helmfrid
054 – 55 84 46
Sekr./Secretary

Erik Arnér
08 – 615 60 00

Johan Berglin
010 - 480 00 00

Jonas Birkedahl
019 – 603 05 00

Lars-Olof Dahlström
031 – 771 50 00

Jörgen Dath
08 – 695 60 00

Lars Hammar
08 – 677 25 30

Stefan Lagerholm
010 – 470 60 00

Lars-Åke Lindahl
08 – 762 67 35

Åke Nilsson
08 – 739 60 00

Urban Norstedt
08 – 739 50 00

Hans Perbjörs
010 – 44 89 116

Gunnar Sjödin
063 – 15 08 00

Petter Stenström
08 – 688 66 74

James Yang
026 – 835 64

Gun Åhring-Rundström
08 – 677 25 00

Foto: Jonas Andrén, E.ON

Redo för ytterligare 100 års drift

E.ON investerar ca 1,5 miljarder kronor i dammsäkerhetshöjande åtgärder på dammarna i Storfinnforsen och Ramsele under 2008 till 2015. Efter vidtagna åtgärder är dammarna i bättre skick än när de byggdes och redo för ytterligare cirka 100 års drift.

Storfinnforsen och Ramsele är två av E.ONs största vattenkraftverk. Dammen i Storfinnforsen stod klar 1954 och är med sin längd på 800 meter Sveriges största betongdamm. Dammen vid Ramsele kraftverk stod klar 1958 och är 400 meter lång. Båda dammarna är 40 m höga och har samma typ av konstruktion.

Kablar och pågjutning

Åtgärderna som genomförs syftar till att förbättra dammarnas stabilitet och täthet. Stabiliteten förbättras genom att dammarna "spänns upp" med kablar som förankras i berggrunden. Tätheten förbättras genom pågjutningar på dammarnas frontplattor.

Åtgärderna kommer att genomföras parallellt på de båda dammarna. Det första som sker är att farbanan på dammen i Storfinnforsen breddas och förstärks för att möjliggöra den tunga trafik som behöver kunna köra på dammen för övriga åtgärder. Uppskattningsvis kommer projektet att sysselsätta mer än 500 årsarbeten.

När projektet är klart är dammsäkerheten i Storfinnforsen och Ramsele säkerställd för en överskådlig tid, kanske så länge som 100 år innan några större åtgärder måste genomföras. Läs mer om projektet på: www.eon.se/vattenkraftprojekt

Kontaktpersoner:

Tina Helin, Projektledare, E.ON Vattenkraft
0705-85 22 44, tina.helin@eon.se

Jonas Andrén, Informationschef, E.ON Vattenkraft
0705-19 67 40, jonas.andren@eon.se

FAKTA	Storfinnforsens kraftverk	Ramsele kraftverk
Drifttagningsår	1954	1958
Antal aggregat	3	3
Effekt	112 MW	157 MW
Normalårsproduktion	543 GWh	869 GWh
Fallhöjd	49,5 meter	789,2 meter

Förteckning över dammsäkerhetskompetens

Svenska Kraftnät har sedan några år tillbaka upprättat en förteckning över personer med kvalificerad teknisk kompetens inom dammsäkerhetsområdet. Förteckningen är i första hand tänkt att vara till hjälp för länsstyrelserna vid val av konsultstöd i tillsyn av dammsäkerheten. Minimikrav för att ingå i förteckningen är:

- Civilingenjörsexamen eller motsvarande inom aktuellt fack
- 10 års erfarenhet med projektering, byggande eller förvaltning av dammbyggnader

Förteckningen är baserad på uppgifter insända till Svenska Kraftnät av respektive person som ingår i förteckningen. Har du erforderliga kvalifikationer och vill du ingå i förteckningen, eller behöver några uppgifter om dig ändras? På Svenska kraftnäts hemsida www.svk.se finns såväl förteckningen som en blankett för dig som vill ansöka om att ingå i förteckningen.

Dammsäkerhetshöjande arbetena i Laforsen fortsätter

De dammsäkerhetshöjande åtgärderna i Laforsen, där Fortum tidigare bland annat låtit förstärka fyllningsdammen samt bygga ett nytt segmentutskov, har nu gått in i nästa fas.

Under perioden 2008 till och med 2010 kommer samtliga tre utskovsluckor i dammen att helreoveras. Entreprenaden utförs av IMUS, och har som syfte att luckorna ska uppnå samma säkerhetsnivå som dammen i vilken de ingår.

Åtgärderna innefattar bland annat helreovering av spel inklusive byte av motorer, nytt falsvärmsystem med vatten/glykol, ny reservdrift, kontroll av lucklager, skevhetskontroll av lucka, ytbehandling och säkerställning av vinterdrift. Samtidigt pågår en el- och kontrollentreprenad, utförd av Fortum Service, som ökar funktionssäkerheten för elförsörjning, styrning och övervakning av damm och luckor. Arbetena sker bakom bågsättar.

Projektledare Fortum Service HWE karin.westling@fortum.com

RIDAS 2008

Uppdatering av RIDAS utkom 2008-09-01. RIDAS huvuddokument samt vägledning till de olika kapitlen finns liksom tidigare att hämta från Svensk Energis hemsida (licens). Nytt för denna utgåva är att huvuddokumentet inte längre kan beställas i tryckt format.

Arbetsgruppen kommer under 2009 arbeta vidare med Vägledningen för avsnitt 2, Grundläggande principer, samt avsnitt 3, Konsekvensklassning.

I slutet av 2008 hade Svensk Energi en informationsdag om uppdateringarna i RIDAS. Intresset var stort och därför anordnas en andra informationsdag 15 april i Stockholm. Program och anmälningsblankett hittar man på Svensk Energis hemsida om man söker på "ridas kurs".

SwedCOLDs hemsida

Under senare hälften av 2008 gjordes en uppdatering av SwedCOLDs hemsida. Den nya sidan kommer att finnas tillgänglig från 1 april. Sidan administreras framgent direkt av sekreteraren på en fristående domän. På detta sätt kommer överföringen mellan framtida administratörer att underlättas. SwedCOLDs hemsida hittar du liksom tidigare på www.swedcold.org.

Synpunkter och tips om förbättringar emottages gärna på swedcold@fortum.com

Glöm inte att anmäla er till ICOLDs kongress i Brasilia, 25-29 maj 2009.

De fyra ämnen som kommer att avhandlas är:

- Question 88 Dams and Hydropower
- Question 89 Management of Siltation in Existing and new Reservoirs
- Question 90 Upgrading of existing Dams
- Question 91 Dam Safety Management

Den 24 maj anordnas också ett symposium med temat **Dams and Reservoirs for multiple purposes.**

All information hittar Ni på www.icoldbrasilian2009.org.

Några kommande evenemang

2 april 2009

SwedCOLD temadag, Stockholm.

Avbörningssäkerhet i stort samt information om Särskild Granskning, se www.swedcold.org

15 april 2009

RIDAS 2008 - Informationsdag, World Trade Center, Stockholm, se www.svenskenergi.se

20-24 april 2009

Managing of Water Retention Systems, Nashville, Tennessee

13-14 maj 2009

Svensk Energi 09 konferens och föreningsstämma "Framtid, förtroende och förnyelse", Västerås

21-29 maj 2009

ICOLD Annual Meeting och Congress, Brasilia, Brasilien, se www.icoldbrasilian2009.org

16-18 sep 2009

Dixième Atelier de banc d'essai sur les Méthodes de Calcul pour les Barrages, Paris, Frankrike

11-14 okt 2009

Symposium on Rockfill Dams, Chengdu, Kina

12-13 okt 2009

Long Term Behaviour of Dams, Graz, Österrike

Vecka 947 och 1003

Svensk Energi & KTH kurs i "Dammar och Dammsäkerhet", se www.svenskenergi.se

23-26 maj 2010

ICOLD Annual Meeting in Vietnam

Sep 2010

European Club Symposium, Innsbruck, Österrike.
<http://cnpqb.inag.pt/IColdClub/index.htm>

ICOLD Kommittéer

	Svensk representant
A) Computational Aspects of Analysis & Design of Dams	Manouchehr Hassanzadeh
B) Seismic Aspects of Dam Design	
C) Hydraulics for Dams	Anders Wörman
D) Concrete for Dams	Tomas Ekström
E) Materials for Fill Dams	
F) Dam Surveillance	Sam Johansson
G) Environment	Björn Svensson
H) Dam Safety	Åke Nilsson
I) Engineering Activities in the Planning Process for Water Resources Projects	
J) Sedimentation of Reservoirs	
K) Dam Decommissioning	
L) Tailings Dams and Waste Lagoons	Annika Bjelkevik
M) Operation, Maintenance and Rehabilitation of Dams	Åke Engström
N) Public Awareness and Education	Gunnar Sjödin
O) Register of Dams and Documentation	
P) Constitutional Committee	Maria Bartsch
Q) On Dams for Hydroelectric Energy	
R) Small Dams	
S) Dams and Floods	Richard Lidén
T) Relationship with International Organisations	
U) Role of Dams in the Development and Management of River Basins	
V) Cost Savings in Dam Construction	
W) Groundwater Dams	
X) Financial and Advisory Committee	Maria Bartsch
Y) Global Climate Change and Dams, Reservoirs and the Associated Water Resources	Claes-Olof Brandesten

För mer info om dessa evenemang se ICOLD:s hemsida www.icold-cigb.net och SwedCOLD's hemsida www.swedcold.org

